

Aguisín 1: Acmhainní don súgradh

Tá roinnt mhaith bréagán agus trealamh is féidir a úsáid le haghaidh súgartha, agus ní gá go mbeadh sé costasach acmhainní a eagrú agus a fháil don timpeallacht súgartha. I gcás roinnt mhaith de na frapaí súgartha níl siad costasach, nó is féidir iad a athchúrsáil ó nithe sa bhaile agus sa ghnó. I gcás ábhar amhail dramhábhar, nithe in-athchúrsáilte agus boscaí níl teorainn leis na nithe is féidir a dhéanamh astu do shúgradh leanaí. I gcás roinnt mhaith de na hábhair seo is beag an costas atá orthu agus cuireann siad go mór leis na deiseanna atá ar fáil chun go n-úsáidfeadh na leanaí a samhlaíocht. Féadfar iarraidh ar thuismitheoirí agus ar leanaí páirt a ghlacadh cur leis na hacmhainní, agus is féidir iarraidh ar gnóthaí áitiúla freisin, mar go minic bíonn ábhair á gcaitheamh amach acu a d'fhéadfadh bheith an-úsáideach do leanaí ina gcuid súgartha. Foinsí féideartha eile le hábhair a aimsiú ná siopaí áitiúla carthanachta agus díolacháin athlámhe. Ní liosta uileghabhálach an liosta seo a leanas, ach tá sé ann chun tú a chur ag smaoineamh ar a bhféadfá a dhéanamh. Mar is gnách, caithfear tús áite a thabhairt i gcónaí do shábháilteacht leanaí agus é seo a choinneáil i gcuimhne nuair atá acmhainní á roghnú. Chomh maith leis sin ba chóir go mbeadh na frapaí agus na hábhair ag teacht le cúlraí, cultúir, cumais, inscní agus struchtúir teaghlaigh na leanaí.

Tábla A: Acmhainní súgartha

Cineál súgartha	Leanaí óga	Mamailínigh	Leanaí
Súgradh cruthaitheach	<ul style="list-style-type: none"> Féach na rannóga eile. Féadfar roinnt mhaith de na nithe liostáilte ann a úsáid sa súgradh cruthaitheach. 	<ul style="list-style-type: none"> Féach na rannóga eile. Féadfar roinnt mhaith de na nithe liostáilte ann a úsáid sa súgradh cruthaitheach. 	<ul style="list-style-type: none"> Féach na rannóga eile. Féadfar roinnt mhaith de na nithe liostáilte ann a úsáid sa súgradh cruthaitheach.
Cluichí le rialacha	<ul style="list-style-type: none"> cluichí idirghníomhacha – mar shampla <i>píceáil</i>, canadh, scéalaíocht, rannta 	<ul style="list-style-type: none"> cluicí le cártaí amhail pictiúir a mheaitseáil cluichí meaitseála pictiúir le rannaireacht – mata-hata-fuinneog-cuilleog srl. bíonn rialacha iompair ag baint le frapaí samhlaíocha don súgradh samlaíoch (Féach acmhainní liostáilte thuas.) cluichí sóisialta, amhráin fáilte, cluichí comhroinnte cluichí cosúil le <i>Feicim le mo shúilín</i> 	<ul style="list-style-type: none"> cluichí ar an ríomhaire cluichí biongó/crannchuir cluichí cláir – nathracha is dréimírí, domanónna, táiplis, cártaí imeartha cluichí le focail agus puzail – focail a chruthú agus abairtí raiméisí a chruthú le litreacha cairtchláir cluiche scidilí, peil nathracha is dréimírí ollmhór/cleas na bacóide le himirt lasmuigh (is féidir iad seo a phéinteáil ar an talamh.)
Súgradh chun teanga a fhorbairt	<ul style="list-style-type: none"> leabhair phictiúir (in-chuimilte) le pictiúir d'fhíor-nithe, nó scéalta atá an-ghearr, leabhair le huigeachtaí éagsúla, leabhar don fholcadh seinnteoir DD agus dlúthdhioscaí éagsúla puipeíd 	<ul style="list-style-type: none"> gach cineál leabhar, go háirithe leabhair ar eispéiris – ag dul go dtí an dochtúir, go dtí an fiacloir, go dtí an t-ospidéal, dul ar an eitleán, aistriú tí, leabh nua a bheith agat, bás sa chlann téipeanna ar DD 	<ul style="list-style-type: none"> gach cineál leabhar, leabhair gan aon fhocail chun na leanaí a spreagadh lena scéal féin a chumadh, leabhair a léiríonn spéiseanna leanaí – tarracóirí, peataí, gairmeacha, cairde, taisteal, leabhair scríofa i dteanga dhúchais na leanaí leabhair faoi mhothúcháin puipeíd ilchultúrtha le gnéithe réadúla

Cineál súgartha	Leanaí óga	Mamailínigh	Leanaí
<p>Súgradh chun teanga a fhorbairt (ar lean)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ leabhair le hamhráin/rannta/scipeáil/rannta chun bualadh bos in éineacht leo ag léiriú ilchineálachta ■ DD le hamhráin/cantaireacht/rannta 	<ul style="list-style-type: none"> ■ fóin bhréige nó micreafóin nó seanfhóin ■ DD a chuireann fuaimeanna i gcomparáide lena chéile agus a dhéanann iniúchadh orthu - madraí ag tafann, leanaí ag súgradh, uisce ag rith, fón ag glaoch ■ ábhair/frapaí chun scéalta a dhrámatú/nithe a tharlaíonn 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ábhair ionas gur féidir leo a leabhair féin a dhéanamh, faoina dteaghlaigh, faoina spéiseanna, faoina gcairde, faoina scileanna agus faoina gcumais ■ grúpaí d'fhocail rannaireachta ■ clár scéalta (píosaí móra de chairtchlár péinteáilte le tírdhreacha oscailte) le frapaí beaga (figiúirí/ainmhithe ar scála beag) ar féidir úsáid a bhaint astu chun scéalta éagsúla a chruthú ■ Frapaí le haghaidh súgartha samhlaíoch (Féach thíos) ■ cluichí/rannta sráide- nigh na héadaí ■ málaí scéalta (clúdaigh piliúir/málaí ildaite le sreangán tarraingthe) le leabhair (leabhar ficsin amháin agus leabhar bainteach neamhficsin i ngach ceann) chomh maith le hábhair thacaíochta – puipéid, pictiúir, grianghraif, cluichí/gníomhaíochtaí bainteacha, páipéar, dathanna
<p>Súgradh fisiceach</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ liathróidí, bloic, ciúbanna cuasacha, coirníní ar shreang ceangailte go láidir den tsreang ■ bréagáin don fholcadh, crúiscíní le leacht a dhoirteadh astu ■ bréagáin ar féidir marcaíocht orthu, iad a tharraingt, boscaí folmha, cartáin fholmha le sreangán ceangailte ar féidir iad a tharraingt ■ bréagáin ar féidir iad a shá suas/a léimeann in airde, ionaid ghníomhaíochta, móibílí le crochadh os cionn an chliabháin ■ mataí boga súgartha ■ uirlisí ceoil/bréagáin ghníomhaíochta a dhéanann ceol ■ tolláin, pubaill, boscaí móra cairtchlár, ■ croiteoirí, crothla, bréagáin don bhéal ■ scáthán sábháilteachta ag leibhéal an urláir le lámhráille 	<ul style="list-style-type: none"> ■ bréagáin tógála (sorcoirí uirlise, cartáin bhainne, boscaí bróg, hataí crua, dumpairí, miosúir, bréagáin chomhghlasacha, bloic mhóra agus bheaga, brící) ■ gnéithe fisiceacha éagsúla – fánaí, céimeanna, ballaí ísle ■ liathróidí, bréagáin stacála, coirníní móra le cur ar shreang ■ bréagáin ar féidir marcaíocht orthu, rothair thríanaigh, bréagáin is féidir a shá agus a tharraingt, frámaí dreapadóireachta, sleamhnáin, cairteacha, bugaithe, leantóirí/soithigh chun ábhair a iompar ■ míreanna mearaí, puzail shimplí le cúlraí, cultúir, cumais agus struchtúir teaghlaigh éagsúla léirithe orthu ■ ionaid ghníomhaíochta, caisil 	<ul style="list-style-type: none"> ■ gaineamh, uisce, clocha, duilleoga, craobhóga, leintilí, gránábharr, pasta, bláthanna, féar, cleití, cré, taos, adhmaid, púróga ■ hupaí, liathróidí pónaireáin, bíomaí cothromaíochta, bloic, boscaí, bréagáin le rothaí, tarracoirí, rothair, scátaí rollála, frámaí dreapadóireachta, hupa cispheile, agus cluichí eile ina gcaitear rudaí, cluichí/rásaí athsheachadta, rochtain ar spásanna oscailte, cluichí sráide traidisiúnta cosúil le scipeáil le rópa, cleas na bacóide ■ trealamh chun samhlacha a dhéanamh, ábhar fuála, cláir phionnaí, ábhair lásála, coirníní le cur ar shreang, spóil fholmha, ábhair mhóra agus bheaga tógála, fíor-mhiosúr, zipeanna, cnaipí, fáiscíní páipéir, bairr bhuidéil, gníomhaíochtaí barr boird, brící comhghlasála, cluichí meaitseála ■ míreanna mearaí/figiúirí súgartha ag léiriú iomhánna dearfacha lena n-áirítear cúlraí, cultúir, cumais, inscní agus struchtúir teaghlaigh ■ pictiúir lannaithe de leanaí gearrtha suas agus greamaithe

Cineál súgartha	Leanaí óga	Mamailínigh	Leanaí
<p>Súgradh fisiceach (<i>ar lean</i>)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ nithe le bolú, le blaiseadh, le brath, agus le héisteacht leo ■ tdeiseanna chun bheith ag suí, ag lámhacán ag síneadh, taithí a fháil ar chúis agus éifeacht ■ gránphlúr, taos súgartha, uisce ■ damhsa, dul ar shiúlóid, luascáin, snámh ■ mataí/ciorcail gníomhaíochta ■ bréagáin a charnadh/a chur isteach ina chéile ■ ciseáin taisce ■ sórtálaithe cruthanna ■ criáin, páipéar, scuaba tiubha péinte agus péinteanna nach bhfuil nimhneach 	<ul style="list-style-type: none"> ■ criáin, ábhair scríbhneoireachta agus ábhair chun marcanna a dhéanamh, leabhair, naprúin, cailc, gaineamh, uisce, péint (nach bhfuil nimhneach), cineálacha éagsúla páipéir, sean-irisleabhair, scuaba móra, marcóirí, gliú, píosaí d'ábhar daite, clár dubh agus cailc, taos súgartha, lintilí, pasta, siosúir sábháilteachta, adhmaid, craobhóga, duilleoga, clocha, sliogáin, péinteanna ar dhath craicinn agus pinn luaidhe, scátháin chun portráidí a phéinteáil ■ uirlisí ceoil bréige/bréagáin a dhéanann ceol ■ casúir agus pionnaí bréige ■ tolláin, bairillí chun dreapadh tríothu, publiú ar féidir iad a chur in airde, boscaí cairtchláir fholmha, fánáin, céimeanna, cuair, struchtúir chun dreapadh ar a mbarr/os a gcionn/faoina mbun, deiseanna chun bheith ag rith, ag léimneach, ag dreapadh, soilse tráchta bréige, comharthaí bóthair ■ cruthanna a théann isteach ina chéile/bloic chuasacha ■ tráidirí gainimh agus uisce (nó báisín/folcadh), réimse trealaimh gainimh (stáin bhácála, múnlaí, gearrthóirí, crúiscíní, spúnóga tomhais, spáda, cupáin, gaineamh agus rothaí uisce, buicéid, síothláin), trealamh uisce (cannaí spréite, liathróidí, báid, carranna/trucailí plaisteacha, bábóga ar féidir iad a ní, foirne 	<p>ar an gclár dubh chun míreanna mearaí a déanamh</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ábhair eolaíochta/micreascóp, gloine formhéadúcháin, maighnéid, seanchloig ■ cineálacha éagsúla péinteanna, spúinsí, coinlíní, pinn luaidhe, ábhair uigithe cosúil le feilt, éadach, síolta, veilbhit, páipéar craptha, criáin/péinteanna a mheaitseálann dath chraiceann na leanaí, pinn luaidhe, dramhábhair, scéalta, leabhair, cairtchlár, sean-irisleabhair, seanpháipéar maisiúil, deireadh rolla páipéir don bhalla, plátaí páipéir, cré, cailc, taos, cineálacha éagsúla dathanna, toisí, uigeachtaí, siosúr sábháilteachta (ciotóige agus láimhe deise), pillíní dúiche agus stampaí, seiliteíp ■ tráidirí gainimh/uisce, sconnas lasmuigh, píobáin phlaisteacha, trealamh gairneoireachta, sluaistí, rácaí barachairtíní, cannaí spréite, síolta, beathnaitheoirí éin, trealamh le doirteadh, tomhas, gearradh, ionramháil, líonadh, súgradh go samhlaíoch leis, tógáil leis, cruthanna a dhéanamh leis, soithigh/cruthanna den toise céanna/éagsúil ■ uirlisí ceoil, míreanna a dhéanann torann (crothla leanaí óga, cloigíní), ábhair ionas gur féidir leo a n-uirlisí ceoil féin a dhéanamh (buidéil phlaisteacha, púroga, stáin bhrioscaí) ■ sean-innealra, rothaí, seanchloig, píobáin ■ ríomhairí, ceamaraí digiteacha ■ comhábhair chócaireachta, stáin bhácála, spadail, spúnóga adhmaid

Cineál súgartha	Leanaí óga	Mamailínigh	Leanaí
Súgradh fisiceach (ar lean)		<p>taeghréithe, tonnadóirí, nithe a shnámhann ar an uisce/a théann go tóin poill, buidéal phlaisteacha, cannaí spréite, liathróidí, báid, buidéal ghallúnaí fholmha, bolgáin)</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ábhair a bhfuil bolaithe éagsúla uathu/buidéil ■ boscaí fuaime (boscaí gránaigh clúdaithe le hábhair éagsúla istigh iontu chun fuaimeanna éagsúla a dhéanamh - púróga, pasta) ■ cluichí meaitseála. 	
Súgradh samhlaíoch	<ul style="list-style-type: none"> ■ bréagáin bhoga, bábóga, puipeid (méire agus láimhe) ■ míreanna ón teach - potaí friochtáin, spúnóga adhmaid, cupáin tomhais, crúiscíní, greadtóirí, spúnóga, síothláin agus taephotaí ■ boscaí cairtchláir, ■ baicle eochracha, soithigh fholmha le clúdaigh, ■ bréagáin cheoil tochrais, ■ foirne taeghréithe, hataí, seáil, blaincéid, bugaithe, leapacha, casúir ■ carranna, tarracóirí, traenacha, eitleáin ■ scátháin sábháilteachta 	<ul style="list-style-type: none"> ■ éadaí le gléasadh suas iontu, hataí agus frapaí eile, seanchuirtíní nó seanbhraillíní ■ leaganacha beaga de nithe a bhíonn sa chistin - potaí, friochtáin, uirlisí cistine, oighinn/doirtíl do mhamailínigh, scátháin, bord agus cathaoireacha, tolg ■ foirne taeghréithe, samhlacha d'ainmnithe, d'fheithiclí, de dhaoine, de thithe, d'fheirmeacha, láithreáin stad (ionadaíoch ar phobail) ■ scuaba, mapaí beaga, fíor-scuab agus mias bruscair ■ tithe bréige le súgradh iontu, áiteanna le dul i bhfolach iontu ■ bréagáin bhoga ■ boscaí sórtála agus postála ■ scáthán sábháilteachta mór ■ seanfhóin phóca/teileafóin bhréige/fíorthteileafóin, seanmhéarchláir ■ boscaí móra cairtchláir ■ stáisiún dóiteáin/siopa frapaí 	<ul style="list-style-type: none"> ■ uirlisí cócaireachta ó chultúir éagsúla, pacáistí bia, éadaí, frapaí scáthánacha ó bhaile na leanaí (trealamh ón gcistin, scálaí meáchain, taephotaí, síothláin, tráidirí bÁCála, wokanna, bord agus cathaoireacha, tolg, seantriomadóir gruaige, citeal/tóstaeir leis an bhfleisc bainte), sparáin, soithigh fholmha bia ar na cineálacha a úsáidtear i mbaile na leanaí ■ frapaí chun ócáidí súgartha a chruthú, m. sh. i mbialann/ i siopa bláthanna/ sceallóg/ in oifig/ oifig an phoist/ oifig leasa shóisialaigh/ i ngníomhaireacht taistil/ ag an bhfiacloir/ ag an trédliá ■ boird bheaga, cathaoireacha, toilg, doirtíl ■ suíochán picnic/gairdín ■ scipéad airgead. Airgead bréige ■ éadaí le gléasadh suas iontu a léiríonn taithí na leanaí, seanbhróga, málaí láimhe, seanfhóin phóca, seanspéaclaí, ceamaráí, sari, gnáthéadaí laethúla, hataí, ráille éadaí, scáthán, bord maisiúcháin, iarann agus bord iarnála ■ binse le pionnaí agus casúr, druil, hata crua, rabhlaeir ■ bábóga le cineálacha éagsúla éadaí

Cineál súgartha	Leanaí óga	Mamailínigh	Leanaí
Súgradh samhlaíoch <i>(ar lean)</i>			<ul style="list-style-type: none"> ■ bábóga fireanna agus baineanna le dathanna éagsúla ar a gcráiceann agus gnéithe réadúla ó chiníocha éagsúla, bábóga a léiríonn leanaí le RSO ■ téatar puipéad agus puipéid ■ Bugaithe, cliabhán, folcadh bábóg/leanaí agus na nithe a ghabhann leo ■ micreafóin, téipthaifeadáin, ceamaraí digiteacha ■ puipéid, bréagáin bhoga ■ nithe scála bhig - daoine, carranna, ainmhithe, traenacha, feirmeacha, garáiste, mata bóithre, teach bábóige, dineasáir ■ figiúirí scála bhig a léiríonn réimse cultúr agus cumas - daoine ó chultúr éagsúla, daoine i gcathaoireacha rothaí, daoine le spéaclaí/háiseanna éisteachta/maidí siúil ■ tithe crainn, áiteanna le dul i bhfolach, tithe súgartha laistigh agus lasmuigh.